

5237 SAYILI TÜRK CEZA KANUNUNDA KAMU GÖREVLİLERİNE İLİŞKİN HÜKÜMLER

(Sınav Yön. Md.: 40)

Dr. Erkan İSPİRLİ
Orman Yük. Müh. – Hukukçu
Oda AR-GE Kom. Üyesi

5237 SAYILI TÜRK CEZA KANUNUNDA KAMU GÖREVLİLERİNE İLİŞKİN HÜKÜMLER

CEZA KANUNUNUN AMACI (5237/Md.1)

- a) Kişi hak ve özgürlüklerini,
- b) Kamu düzen ve güvenliğini,
- c) Hukuk devletini,
- d) Kamu sağlığını ve çevreyi,
- e) Toplum barışını korumak,
- f) Suç işlenmesini önlemek

KANUNDA, BU AMACIN GERÇEKLEŞTİRİLMESİ İÇİN;

- a) Ceza sorumluluğunun temel esasları ile suçlar,
- b) Ceza ve güvenlik tedbirlerinin türleri düzenlenmiştir.

5237 SAYILI TÜRK CEZA KANUNUNDA KAMU GÖREVLİLERİNE İLİŞKİN HÜKÜMLER

SUÇTA VE CEZADA KANUNÎLİK İLKESİ (5237/MD.2)

- (1) Kanunun açıkça suç saymadığı bir fiil için kimseye ceza verilemez ve güvenlik tedbiri uygulanamaz. Kanunda yazılı cezalardan ve güvenlik tedbirlerinden başka bir ceza ve güvenlik tedbirine hükmolunamaz.
- (2) İdarenin düzenleyici işlemleriyle suç ve ceza konulamaz.
- (3) Kanunların suç ve ceza içeren hükümlerinin uygulanmasında kıyas yapılamaz. Suç ve ceza içeren hükümler, kıyasa yol açacak biçimde geniş yorumlanamaz.

5237 SAYILI TÜRK CEZA KANUNUNDA KAMU GÖREVLİLERİNE İLİŞKİN HÜKÜMLER

CEZA KANUNUNDAKİ SUÇ KAVRAMI İLE DİSİPLİN SUÇU ARASINDAKİ FARKLAR ŞUNLARDIR:

- a) Ceza kanunundaki suçlar her hangi bir şahıs tarafından işlenebilir. Disiplin suçları ise belli bir sıfatı olanlar tarafından işlenebilir.
- b) Uygulanan müeyyide farklıdır.
- c) Karar verip ceza uygulayacak makamlar farklıdır. Suç karşılığı ceza, adalet mahkemelerince verilirken, disiplin cezası soruşturmaya dayalı olarak her kurumun yetkili makam ve kurullarınca verilir.
- ç) Ceza hukukunda suçun kanuniliği esastır. Kıyas yoktur. Buna karşın disiplin cezalarında açık bir şekilde formüle bağlanmaz. Kıyaslama mümkündür.

5237 SAYILI TÜRK CEZA KANUNUNDA KAMU GÖREVLİLERİNE İLİŞKİN HÜKÜMLER

SUÇUN GENEL UNSURLARI ŞUNLARDIR:

- 1) Maddi unsur,
- 2) Kanunilik,
- 3) Hukuka aykırılık,
- 4) Manevi unsurdur.

1- Maddi unsur (hareket):

- a) Hareketin anlamı: Hareket, suçun maddi ve temel unsurudur. İnsan ne kadar kötü düşüncede bulunursa bulunsun, bu düşüncesini hareket haline getirmedikçe sorumlu tutulma imkanı yoktur. Suçun oluşması için mutlaka icrai veya ihmali bir harekete ihtiyaç vardır. Hareketsiz bir suç olmaz. ..!.

5237 SAYILI TÜRK CEZA KANUNUNDA KAMU GÖREVLİLERİNE İLİŞKİN HÜKÜMLER

b) Hareketin sayısı: Bazı suçların işlenebilmesi için tek hareket yeterli görüldüğü halde, bazı suç tiplerinde birden çok hareket görülmektedir. Hırsızlık ve yalancı tanıklık tek hareketli suç iken, evrakta (belge) sahtekarlık çok hareketli bir suçtur.

- **Bağlı hareketli suçlar:** Dolandırıcılık ve nitelikli zimmet suçları bağlı hareketli suçlara örnektir

- **Seçimlik hareketli suçlar:** Ceza Kanununun 155 inci maddesindeki **güveni kötüye kullanma suçu**

- **Serbest hareketli suçlar:** Türk Ceza Kanununun 81 inci maddesinde “*Bir insanı kasten öldüren kişi, müebbet hapis cezası ile cezalandırılır.*” denilmektedir. Burada insan ne şekilde öldürülürse öldürülsün (silah, bıçak, zehirlemek vs) bir fark gözetilmemiştir.

c) Hareket ve sonuç: **Sonuç, hareketin dış alemde meydana getirdiği değişikliktir.** Her hareketin mutlak bir sonucu vardır. Ancak bu sonuç (değişiklik), kanundaki suç tiplerinden birine uygunsa, Ceza hukuku açısından bir sonuçtur. **Kanundaki suç tiplerine uymayan sonuçlar ceza hukuku açısından sonuç değildir.** ../.

5237 SAYILI TÜRK CEZA KANUNUNDA KAMU GÖREVLİLERİNE İLİŞKİN HÜKÜMLER

- 2- **Suçun kanunilik unsuru (tipiklik):** Anayasamızda olan ve evrensel “**Kanunsuz suç ve ceza olmaz**” ilkesi ceza kanununun esasını teşkil etmektedir. **Bir fiilin suç sayılabilmesi için kanunda yer alan belli bir maddedeki tanımlamaya uygun olması gerekir.** Eğer fiil kanunda yazılı bulunan herhangi bir suç tipine uymuyorsa bu fiil suç değildir.
- 3- **Hukuka aykırılık unsuru:** Hukuka aykırılık, bir fiilin hukuk düzeni ile çatışması demektir. **Bir fiilin suç sayılabilmesi için, kanundaki tarife (suç tipine) uygun olmalı ve bu fiilin icra edilmesi başka bir hukuk kuralı tarafından uygun görülmüş olmamalıdır.**
- 4- **Manevi unsur (Kusurluluk):** Müspet hukuka göre suç, kanunun müeyyide olarak ceza öngördüğü fiildir. **Suç söz konusu olabilmesi için her şeyden önce fail ile fiil arasında manevi bir ilgi ve bağ bulunması gerekir.**

5237 SAYILI TÜRK CEZA KANUNUNDA KAMU GÖREVLİLERİNE İLİŞKİN HÜKÜMLER

ADALET VE KANUN ÖNÜNDE EŞİTLİK İLKESİ: (5237/MD:3)

- (1) Suç işleyen kişi hakkında **işlenen fiilin ağırlığıyla orantılı ceza ve güvenlik tedbirine hükmolunur.**
- (2) **Ceza Kanununun uygulamasında kişiler arasında** ırk, dil, din, mezhep, milliyet, renk, cinsiyet, siyasal veya diğer fikir yahut düşünceleri, felsefi inanç, millî veya sosyal köken, doğum, ekonomik ve diğer toplumsal konumları yönünden **ayırım yapılamaz ve hiçbir kimseye ayrıcalık tanınamaz.**

KANUNUN BAĞLAYICILIĞI. (5237/MD.4)

- (1) **Ceza kanunlarını bilmemek mazeret sayılmaz.**

5237 SAYILI TÜRK CEZA KANUNUNDA KAMU GÖREVLİLERİNE İLİŞKİN HÜKÜMLER

TANIMLAR: 5237/MD.6)

Ceza kanunlarının uygulanmasında bazı tanımlar;

- **Vatandaş deyiminden**; fiili işlediği sırada Türk vatandaşı olan kişi,
- **Çocuk deyiminden**; henüz onsekiz yaşını doldurmamış kişi,
- **Kamu görevlisi deyiminden**; kamusal faaliyetin yürütülmesine atama veya seçilme yoluyla ya da herhangi bir surette sürekli, süreli veya geçici olarak katılan kişi,
- **Gece vakti deyiminden**; güneşin batmasından bir saat sonra başlayan ve doğmasından bir saat evvele kadar devam eden zaman süresi,
- **Silâh deyiminden**;
 1. Ateşli silâhlar,
 2. Patlayıcı maddeler,
 3. Saldırı ve savunmada kullanılmak üzere yapılmış her türlü kesici, delici veya bereleyici alet,
 4. Saldırı ve savunma amacıyla yapılmış olmasa bile fiilen saldırı ve savunmada kullanılmaya elverişli diğer şeyler,
 5. Yakıcı, aşındırıcı, yaralayıcı, boğucu, zehirleyici, sürekli hastalığa yol açıcı nükleer, radyoaktif, kimyasal, biyolojik maddeler,Anlaşılır.

5237 SAYILI TÜRK CEZA KANUNUNDA KAMU GÖREVLİLERİNE İLİŞKİN HÜKÜMLER

KANUNUN UYGULAMA ALANI

1- Zaman bakımından uygulama: (5237/md.7)

- İşlendiği zaman yürürlükte bulunan kanuna göre suç sayılmayan bir fiilden dolayı kimseye ceza verilemez ve güvenlik tedbiri uygulanamaz.

- **İşlendikten sonra yürürlüğe giren** kanuna göre suç sayılmayan bir fiilden dolayı da kimse cezalandırılmaz ve hakkında güvenlik tedbiri uygulanamaz.

- Suçun işlendiği zaman yürürlükte bulunan kanun ile sonradan yürürlüğe giren kanunların hükümleri farklı ise, **failin lehine olan kanun uygulanır ve infaz olunur.**

- Geçici veya süreli kanunların, yürürlükte buldukları süre içinde işlenmiş olan suçlar hakkında uygulanmasına devam edilir. ../.

5237 SAYILI TÜRK CEZA KANUNUNDA KAMU GÖREVLİLERİNE İLİŞKİN HÜKÜMLER

KANUNUN UYGULAMA ALANI

2- Yer bakımından uygulama. (5237/Md.8)

- Türkiye'de işlenen suçlar hakkında Türk kanunları uygulanır. Fiilin kısmen veya tamamen Türkiye'de işlenmesi veya neticenin Türkiye'de gerçekleşmesi hâlinde suç, Türkiye'de işlenmiş sayılır.

- Suç;

- a) Türk kara ve hava sahaları ile Türk karasularında,
- b) Açık denizde ve bunun üzerindeki hava sahasında, Türk deniz ve hava araçlarında veya bu araçlarla,
- c) Türk deniz ve hava savaş araçlarında veya bu araçlarla,
- d) Türkiye'nin kıt'a sahanlığında veya münhasır ekonomik bölgesinde tesis edilmiş sabit platformlarda veya bunlara karşı, İşlendiğinde Türkiye'de işlenmiş sayılır.

../.

5237 SAYILI TÜRK CEZA KANUNUNDA KAMU GÖREVLİLERİNE İLİŞKİN HÜKÜMLER

KANUNUN UYGULAMA ALANI

3- Yabancı ülkede hüküm verilmesi: (5237/Md.9)

- Türkiye'de işlediği suçtan dolayı yabancı ülkede hakkında hüküm verilmiş olan kimse, Türkiye'de yeniden yargılanır.

4- Görev suçları: (5237/Md.10)

- Yabancı ülkede Türkiye namına memuriyet veya görev üstlenmiş olup da bundan dolayı bir suç işleyen kimse, bu fiile ilişkin olarak yabancı ülkede hakkında mahkûmiyet hükmü verilmiş bulunsa bile, Türkiye'de yeniden yargılanır.

5- Diğer suçlar: (5237/Md.13)

- Aşağıdaki suçların, vatandaş veya yabancı tarafından, yabancı ülkede işlenmesi hâlinde, **Türk kanunları uygulanır.** Bu suçlardan bazıları şöyledir.
- Çevrenin kasten kirletilmesi (madde 181).
- Uyuşturucu veya uyarıcı madde imal ve ticareti (madde 188), uyuşturucu veya uyarıcı madde kullanılmasını kolaylaştırma (madde 190).
- Parada sahtecilik (madde 197), para ve kıymetli damgaları imale yarayan araçların üretimi ve ticareti (madde 200), mühürde sahtecilik (madde 202).
- Rüşvet (madde 252).

5237 SAYILI TÜRK CEZA KANUNUNDA KAMU GÖREVLİLERİNE İLİŞKİN HÜKÜMLER

CEZA SORUMLULUĞUNUN ŞAHSİLİĞİ, KAST VE TAKSİR

1- Ceza sorumluluğunun şahsiliği. (5237/Md.20)

- Ceza sorumluluğu şahsîdir. Kimse başkasının fiilinden dolayı sorumlu tutulamaz.
- Tüzel kişiler hakkında ceza yaptırımını uygulanamaz. Ancak, suç dolayısıyla kanunda öngörülen **güvenlik tedbiri niteliğindeki yaptırımlar** saklıdır.

2- Kast. (5237/Md:21)

- **Kast:** Suçun oluşması kastın varlığına bağlıdır. **Kast, suçun kanunî tanımındaki unsurların bilerek ve istenerek gerçekleştirilmesidir.** Örneğin: Taammüden adam öldürülmesi
- **Olası kast:** Kişinin, suçun kanunî tanımındaki unsurların gerçekleşebileceğini öngörmesine rağmen, fiili işlemesi hâlinde olası kast vardır. **Örneğin: Düşünde atılan silahla insan öldürülmesi)**

3- Taksir: (5237/Md.22)

- **Taksir:** Taksir, dikkat ve özen yükümlülüğüne aykırılık dolayısıyla, bir davranışın suçun kanunî tanımında belirtilen neticesi öngörülmeyerek gerçekleştirilmesidir. Örneğin: Trafik suçları

5237 SAYILI TÜRK CEZA KANUNUNDA KAMU GÖREVLİLERİNE İLİŞKİN HÜKÜMLER

CEZA SORUMLULUĞUNU KALDIRAN VEYA AZALTAN NEDENLER

Kanunun hükmü ve amirin emri. (5237/Md.24)

(1) Kanunun hükmünü yerine getiren kimseye ceza verilmez.

(2) Yetkili bir merciden verilip, yerine getirilmesi görev gereği zorunlu olan bir emri uygulayan sorumlu olmaz.

(3) Konusu suç teşkil eden emir hiçbir surette yerine getirilemez. Aksi takdirde yerine getiren ile emri veren sorumlu olur.

(4) Emrin, hukuka uygunluğunun denetlenmesinin kanun tarafından engellendiği hâllerde, yerine getirilmesinden emri veren sorumlu olur.

../.

5237 SAYILI TÜRK CEZA KANUNUNDA KAMU GÖREVLİLERİNE İLİŞKİN HÜKÜMLER

CEZA SORUMLULUĞUNU KALDIRAN VEYA AZALTAN NEDENLER

Meşru savunma ve zorunluluk hâli: (5237/Md.25)

(1) Gerek kendisine ve gerek başkasına ait bir hakka yönelmiş, gerçekleşen, gerçekleşmesi veya tekrarı muhakkak olan haksız bir saldırıyı o anda hâl ve koşullara göre saldırı ile orantılı biçimde defetmek zorunluluğu ile işlenen fiillerden dolayı faile ceza verilmez.

(2) Gerek kendisine gerek başkasına ait bir hakka yönelik olup, bilerek neden olmadığı ve başka suretle korunmak olanağı bulunmayan ağır ve muhakkak bir tehlikeden kurtulmak veya başkasını kurtarmak zorunluluğu ile ve tehlikenin ağırlığı ile konu ve kullanılan vasıta arasında orantı bulunmak koşulu ile işlenen fiillerden dolayı faile ceza verilmez.

Hakkın kullanılması ve ilgilinin rızası: (5237/Md.26)

(1) Hakkını kullanan kimseye ceza verilmez.

(2) Kişinin üzerinde mutlak surette tasarruf edebileceği bir hakkına ilişkin olmak üzere, açıkladığı rızası çerçevesinde işlenen fiilden dolayı kimseye ceza verilmez. ../.

5237 SAYILI TÜRK CEZA KANUNUNDA KAMU GÖREVLİLERİNE İLİŞKİN HÜKÜMLER

SUÇA TEŞEBBÜS

Suçta teşebbüs: (5237/Md.35)

(1) Kişi, işlemeyi kastettiği bir suçu **elverişli hareketlerle doğrudan doğruya** icraya başlayıp da elinde olmayan nedenlerle tamamlayamaz ise teşebbüsten dolayı sorumlu tutulur.

Açıklama: İşlenmek istenen suç tipiyle belirli bir yakınlık ve bağlantı içindeki hareketlerin yapılması durumunda suçun icrasına başlanılmış sayılacaktır.

5237 SAYILI TÜRK CEZA KANUNUNDA KAMU GÖREVLİLERİNE İLİŞKİN HÜKÜMLER

SUÇA İŞTİRAK

Faillik: (5237/Md.37)

(1) Suçun kanunî tanımında yer alan **fiili birlikte gerçekleştiren kişilerden her biri, fail olarak sorumlu olur.**

(2) Suçun işlenmesinde **bir başkasını araç olarak kullanan kişi de fail olarak sorumlu tutulur.**

Azmettirme: (5237/Md.38)

(1) Başkasını suç işlemeye azmettiren kişi, işlenen suçun cezası ile cezalandırılır.

(2) Üstsoy ve altsoy ilişkisinden doğan nüfuz kullanılmak suretiyle suça azmettirme hâlinde, azmettirenin cezası üçte birden yarısına kadar artırılır.

../.

5237 SAYILI TÜRK CEZA KANUNUNDA KAMU GÖREVLİLERİNE İLİŞKİN HÜKÜMLER

SUÇA İŞTİRAK

Yardım etme: (5237/Md.39)

- Aşağıdaki hâllerde kişi işlenen suçtan dolayı yardım eden sıfatıyla sorumlu olur:

a) Suç işlemeye teşvik etmek veya suç işleme kararını kuvvetlendirmek veya fiilin işlenmesinden sonra yardımda bulunacağını vaat etmek.

b) Suçun nasıl işleneceği hususunda yol göstermek veya fiilin işlenmesinde kullanılan araçları sağlamak.

c) Suçun işlenmesinden önce veya işlenmesi sırasında yardımda bulunarak icrasını kolaylaştırmak.

5237 SAYILI TÜRK CEZA KANUNUNDA KAMU GÖREVLİLERİNE İLİŞKİN HÜKÜMLER

SUÇLARIN İÇTİMAI

Bileşik suç: (5237/Md.42)

- Biri diğerinin unsurunu veya ağırlaştırıcı nedenini oluşturması dolayısıyla tek fiil sayılan **suça bileşik suç denir**. Bu tür suçlarda içtima hükümleri uygulanmaz.

Zincirleme suç: (5237/Md.43)

- Bir suç işleme kararının icrası kapsamında, **değişik zamanlarda bir kişiye karşı aynı suçun birden fazla işlenmesi** durumunda, bir cezaya hükmedilir. *(Bir suçun aynı suç işleme kararı kapsamında olsa da değişik kişilere karşı birden fazla işlenmesi hâlinde, zincirleme suç hükümleri uygulanamaz. Aynı kişinin birden çok aracın teybini çalması gibi)*

- **Aynı suçun birden fazla kişiye karşı tek bir fiille işlenmesi** durumunda da, yukarıdaki hüküm uygulanır. *(Örneğin; bir sözleşme birden fazla kişiye sövülmüş olması durumunda, her bir mağdur bakımından ayrı sövme suçları değil, bir sövme suçu oluşur.)*

- **İstisnası:** Kasten öldürme, kasten yaralama, işkence, cinsel saldırı, çocukların cinsel istismarı ve yağma suçlarında bu madde hükümleri uygulanmaz.

5237 SAYILI TÜRK CEZA KANUNUNDA KAMU GÖREVLİLERİNE İLİŞKİN HÜKÜMLER

CEZALAR

Cezalar: (5237/Md.45)

- Suç karşılığında uygulanan yaptırım olarak cezalar, **hapis ve adlî para** cezalarıdır.

Hapis cezaları: (5237/Md.46)

- Hapis cezaları şunlardır:
 - a) Ağırlaştırılmış müebbet hapis cezası.
 - b) Müebbet hapis cezası.
 - c) Süreli hapis cezası.

Süreli hapis cezası: (5237/Md.49)

- Süreli hapis cezası, kanunda aksi belirtilmeyen hâllerde **bir aydan az, yirmi yıldan fazla olamaz.**
- Hükmedilen **bir yıl veya daha az süreli hapis cezası, kısa süreli hapis** cezasıdır.

5237 SAYILI TÜRK CEZA KANUNUNDA KAMU GÖREVLİLERİNE İLİŞKİN HÜKÜMLER

CEZALAR

Adlî para cezası: (5237/Md.52)

- Adlî para cezası, **beş günden az** ve kanunda aksine hüküm bulunmayan hâllerde **yediyüzotuz günden fazla olmamak üzere** belirlenen tam gün sayısının, bir gün karşılığı olarak takdir edilen miktar ile çarpılması suretiyle hesaplanan meblağın hükümlü tarafından Devlet Hazinesine ödenmesinden ibarettir.

- **En az yirmi ve en fazla yüz Türk Lirası olan bir gün karşılığı** adlî para cezasının miktarı, kişinin ekonomik ve diğer şahsî hâlleri göz önünde bulundurularak takdir edilir.

(Gün para cezası sisteminin temel amacı, para cezasının kişinin ödeme gücüne göre belirlenmesi yoluyla, suç işleyen zengin ile fakir arasındaki eşitsizliği gidermektir.)

5237 SAYILI TÜRK CEZA KANUNUNDA KAMU GÖREVLİLERİNE İLİŞKİN HÜKÜMLER DAVA VE CEZANIN DÜŞÜRÜLMESİ

Saniğin veya hükümlünün ölümü: (5237/Md.64)

- Saniğin ölümü hâlinde kamu davasının düşürülmesine karar verilir. Ancak, niteliği itibarıyla müsadereye tâbi eşya ve maddî menfaatler hakkında davaya devam olunarak bunların müsaderesine hükmolunabilir.

-Hükümlünün ölümü, hapis ve henüz infaz edilmemiş adlî para cezalarını ortadan kaldırır. Ancak, müsadereye ve yargılama giderlerine ilişkin olup ölümden önce kesinleşmiş bulunan hüküm, infaz olunur.

Af : (5237/Md.65)

- Genel af hâlinde, kamu davası düşer, hükmolunan cezalar bütün neticeleri ile birlikte ortadan kalkar.

5237 SAYILI TÜRK CEZA KANUNUNDA KAMU GÖREVLİLERİNE İLİŞKİN HÜKÜMLER DAVA VE CEZANIN DÜŞÜRÜLMESİ

Dava zamanaşımı: (5237/Md.66)

-Kanunda başka türlü yazılmış olan hâller dışında kamu davası;

a) Ağırlaştırılmış müebbet hapis cezasını gerektiren suçlarda otuz yıl,

b) Müebbet hapis cezasını gerektiren suçlarda yirmibeş yıl,

c) Yirmi yıldan aşağı olmamak üzere hapis cezasını gerektiren suçlarda yirmi yıl,

d) Beş yıldan fazla ve yirmi yıldan az hapis cezasını gerektiren suçlarda onbeş yıl,

e) Beş yıldan fazla olmamak üzere hapis veya adlî para cezasını gerektiren suçlarda sekiz yıl,

Geçmesiyle düşer.

5237 SAYILI TÜRK CEZA KANUNUNDA KAMU GÖREVLİLERİNE İLİŞKİN HÜKÜMLER

**Dava zamanaşımı süresinin durması veya kesilmesi.
(5237/md.67)**

- Soruşturma ve kovuşturma yapılmasının, izin veya karar alınması veya diğer bir mercide çözülmesi gereken bir meselenin sonucuna bağlı bulunduğu hâllerde;

a) İzin veya kararın alınmasına veya

b) Meselenin çözümüne veya

c) Kanun gereğince hakkında kaçak olduğu hususunda karar verilmiş olan suç faili hakkında bu karar kaldırılincaya kadar

dava zamanaşımı durur.

5237 SAYILI TÜRK CEZA KANUNUNDA KAMU GÖREVLİLERİNE İLİŞKİN HÜKÜMLER

Ceza zamanaşımı: (5237/Md.68)

- Bu maddede yazılı cezalar aşağıdaki sürelerin geçmesiyle infaz edilmez:

- a) Ağırlaştırılmış müebbet hapis cezalarında **kırk yıl**.
- b) Müebbet hapis cezalarında **otuz yıl**.
- c) Yirmi yıl ve daha fazla süreli hapis cezalarında **yirmidört yıl**.
- d) Beş yıldan fazla hapis cezalarında **yirmi yıl**.
- e) Beş yıla kadar hapis ve adlî para cezalarında **on yıl**.

Müsaderede zamanaşımı: (5237/Md.70)

- Müsadereye ilişkin hüküm, kesinleşmeden itibaren **yirmi yıl** geçtikten sonra infaz edilmez.

5237 SAYILI TÜRK CEZA KANUNUNDA KAMU GÖREVLİLERİNE İLİŞKİN HÜKÜMLER

Ceza zamanaşımının kesilmesi: (5237/Md.71)

- Mahkûmiyet hükmünün infazı için yetkili merci tarafından hükümlüye kanuna göre **yapılan tebligat veya bu maksatla hükümlünün yakalanması** ceza zamanaşımını keser.
- Bir suçtan dolayı mahkûm olan kimse **üst sınırı iki yıldan fazla hapis cezasını gerektiren kasıtlı bir suç işlediği takdirde**, ceza zamanaşımı kesilir.

Zamanaşımının hesabı ve uygulanması: (5237/Md.72)

- Dava ve ceza zamanaşımı süreleri gün, ay ve yıl hesabıyla belirlenir. Bir gün, yirmi dört saat; bir ay, otuz gündür. Yıl, resmî takvime göre hesap edilir.

5237 SAYILI TÜRK CEZA KANUNUNDA KAMU GÖREVLİLERİNE İLİŞKİN HÜKÜMLER KAMU GÜVENİNE KARŞI SUÇLAR

Parada sahtecilik: (5237/Md.197)

- Memlekette veya yabancı ülkelerde kanunen tedavülde bulunan parayı,

- a) Sahte olarak üreten,
- b) Ülkeye sokan,
- c) Nakleden,
- ç) Muhafaza eden veya
- d) Tedavüle koyan kişi,

Bu suçu işlemiş olur.

Paraya eşit sayılan değerler: (5237/Md.198)

- Devlet tarafından ihraç edilip de hamiline yazılı bonolar, hisse senetleri, tahviller ve kuponlar, yetkili kurumlar tarafından çıkarılmış olup da kanunen tedavül eden senetler, tahviller ve evrak ile millî ziynet altınları, **para hükmündedir.**

5237 SAYILI TÜRK CEZA KANUNUNDA KAMU GÖREVLİLERİNE İLİŞKİN HÜKÜMLER

Kıymetli damgada sahtecilik: (5237/Md.199)

- Kıymetli damgayı sahte olarak üreten, ülkeye sokan, nakleden, muhafaza eden veya tedavüle koyan kişi, bu suçu işlemiş olur.

Para ve kıymetli damgaları yapmaya yarayan araçlar: (5237/Md.200)

- Paralarla kıymetli damgaların üretiminde kullanılan alet veya malzemeyi izinsiz olarak üreten, ülkeye sokan, satan, devreden, satın alan, kabul eden veya muhafaza eden kişi, bu suçu işlemiş olur.

Mühürde sahtecilik: (5237/Md.202)

- Cumhurbaşkanlığı, Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı ve Başbakanlık tarafından kullanılan mührü sahte olarak üreten veya kullanan kişi,
- Kamu kurum ve kuruluşlarınca veya kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarınca kullanılan onaylayıcı veya belgeleyici mührü sahte olarak üreten veya kullanan kişi,

Bu suçu işlemiş olurlar.

5237 SAYILI TÜRK CEZA KANUNUNDA KAMU GÖREVLİLERİNE İLİŞKİN HÜKÜMLER

Resmî belgede sahtecilik: (5237/Md.204)

(1) Bir resmî belgeyi sahte olarak düzenleyen, gerçek bir resmî belgeyi başkalarını aldatacak şekilde değiştiren veya sahte resmî belgeyi kullanan kişi,

(2) Görevi gereği düzenlemeye yetkili olduğu resmî bir belgeyi sahte olarak düzenleyen, gerçek bir belgeyi başkalarını aldatacak şekilde değiştiren, gerçeğe aykırı olarak belge düzenleyen veya sahte resmî belgeyi kullanan kamu görevlisi

Bu suçu işlemiş olurlar.

(3) Resmî belgenin, kanun hükmü gereği sahteliği sabit oluncaya kadar geçerli olan belge niteliğinde olması hâlinde, verilecek ceza yarısı oranında artırılır.

5237 SAYILI TÜRK CEZA KANUNUNDA KAMU GÖREVLİLERİNE İLİŞKİN HÜKÜMLER

Bir belgeden söz edebilmek için şu hususlar bulunmalıdır:

- Kağıt üzerindeki yazının **hukuki bir kıymet** taşıması,
- Hukuki bir hüküm ifa eylemesi,
- Hukuki bir sonuç doğurmaya elverişli olması,

Resmi belge, bir kamu görevlisi tarafından görevi gereği olarak düzenlenen yazıyı ifade etmektedir.

Belgenin sahteliğinden bahsedebilmek için,

- Düzenlenen belgenin gerçek bir belge olduğu konusunda **kişiyi yanıltıcı nitelikte olması gerekir**. Başka bir ifadeyle, sahteliğinin beş duyuyla anlaşılmaması gerekir.
- Özel bir incelemeye tabi tutulmadıkça gerçek olmadığı anlaşılamayan belge, sahte belge olarak kabul edilmelidir.

5237 SAYILI TÜRK CEZA KANUNUNDA KAMU GÖREVLİLERİNE İLİŞKİN HÜKÜMLER

RESMİ BELGEDE SAHTECİLİK SUÇU.

Resmi belgede sahtecilik suçu, seçimlik hareketli suç niteliğindedir. Suçun oluşması için maddede yazılan her hangi bir fiilin olması yeterlidir. Bu suçtaki seçimlik hareketler şunlardır.

- **Birinci seçimlik hareket**, resmi belgeyi sahte olarak düzenlemektir.
- **İkinci seçimlik hareket**, gerçek bir resmi belgeyi başkalarını aldatacak şekilde değiştirmektir.
- **Üçüncü seçimlik hareket ise**, sahte resmi belgeyi kullanmaktır. Kişinin belgeyi kendisinin düzenlemesi veya düzenlenmiş bir belgeyi kullanmasının bir önemi yoktur.
- 204. Maddenin ikinci fıkrasında, resmi belgede sahtecilik suçunun kamu görevlisi tarafından işlenmesi ayrı bir suç olarak tanımlanmaktadır.
- **Suçun maddi unsuru**; doğrudan doğruya sahte bir belge düzenlenmesi **veya gerçek bir belgeyi değiştirmektir.**
- **Suçun manevi unsuru**; zarar doğma ihtimalinin bulunması ve aldatma kabiliyetinin olmasıdır.

5237 SAYILI TÜRK CEZA KANUNUNDA KAMU GÖREVLİLERİNE İLİŞKİN HÜKÜMLER

Özel belgede sahtecilik: (5237/Md.207)

(1) Bir özel belgeyi sahte olarak düzenleyen veya gerçek bir özel belgeyi başkalarını aldatacak şekilde değiştiren ve kullanan kişi, bu suçu işlemiş olur.

(2) Bir sahte özel belgeyi bu özelliğini bilerek kullanan kişi de yukarıdaki fıkra hükmüne göre cezalandırılır.

Özel belgede sahtecilik suçun faili, nitelikleri ve oluşması;

1- Suçun faili herkes olabilir.

2- Sahte özel belgenin düzenleyicisi veya başka bir şahıs tarafından sahteliği bilinerek kullanılması gerekir.

3- Suçun oluşumu için **zararın doğması şart değildir.**

4- İmkan ve ihtimal dahilinde olması kafidir.

5- Belgenin aldatıcı nitelikte olması şarttır. Sahtecilik basit bir tetkik sonucu anlaşılabilir ise aldatma (iğfal) kabiliyeti yoktur.

6- Suçun manevi unsuru genel kasıttır.

5237 SAYILI TÜRK CEZA KANUNUNDA KAMU GÖREVLİLERİNE İLİŞKİN HÜKÜMLER

Resmî belge hükmünde belgeler: (5237/Md.210)

- **Özel belgede sahtecilik suçunun konusunun**, emre veya hamile yazılı kambiyo senedi, emtiayı temsil eden belge, hisse senedi, tahvil veya vasiyetname olması hâlinde, **resmî belgede sahtecilik suçuna ilişkin hükümler uygulanır.**

(Madde, ticarî hayatta büyük yer tutan ve basit bir ciro ile veya buna bile gerek görülmeksizin tedavül eden bazı evrakı daha ciddî bir şekilde korumak maksadına yöneliktir.

Son zamanlarda tahvillerde de sahtecilik fiillerinin geniş ölçüde gerçekleştirilmesi ve bu nedenle güvenliğin çok zarara uğraması nedeni ile “her türlü tahviller” de özel himaye altına alınmıştır.)

İçtima: (5237/Md.212)

- Sahte resmî veya özel belgenin bir başka suçun işlenmesi sırasında kullanılması hâlinde, hem sahtecilik hem de ilgili suçtan dolayı ayrı ayrı cezaya hükmolunur.

5237 SAYILI TÜRK CEZA KANUNUNDA KAMU GÖREVLİLERİNE İLİŞKİN HÜKÜMLER

Kamu İdaresinin Güvenilirliğine ve İşleyişine Karşı Suçlar

Zimmet: (5237/Md.247)

(1) Görevi nedeniyle zilyedliği kendisine devredilmiş olan veya koruma ve gözetimiyle yükümlü olduğu malı kendisinin veya başkasının zimmetine geçiren kamu görevlisi, bu suçu işlemiş olur.

(2) Suçun, zimmetin açığa çıkmamasını sağlamaya yönelik **hileli davranışlarla işlenmesi hâlinde**, verilecek ceza yarı oranında artırılır.

(3) Zimmet suçunun, malın geçici bir süre kullanıldıktan sonra iade edilmek üzere işlenmesi hâlinde, verilecek ceza yarı oranına kadar indirilebilir.

Açıklama: *Zimmet suçunun konusu, taşınır veya taşınmaz maldır. Bu malın zilyetliğinin kamu görevlisine devredilmiş olması veya kamu görevlisinin bu mal üzerinde koruma ve gözetim yükümlülüğünün bulunması gerekir. Bu malın mülkiyetinin devlete, herhangi bir kamu kurumuna ya da herhangi bir kişiye ait olması arasında fark bulunmamaktadır. Zimmet suçunun oluşabilmesi için, suç konusu malın zimmete geçirilmesi gerekir. Zimmete geçirme, suç konusu mal üzerinde malikmiş gibi tasarrufta bulunmayı ifade eder.*

5237 SAYILI TÜRK CEZA KANUNUNDA KAMU GÖREVLİLERİNE İLİŞKİN HÜKÜMLER

İrtikâp: (5237/Md.250)

(1) Görevinin sağladığı nüfuzu kötüye kullanmak suretiyle kendisine veya başkasına yarar sağlanmasına veya bu yolda vaatte bulunulmasına bir kimseyi **icbar eden kamu görevlisi**,
(İcbar suretiyle irtikap.)

(2) Görevinin sağladığı güveni kötüye kullanmak suretiyle gerçekleştirdiği hileli davranışlarla, kendisine veya başkasına yarar sağlanmasına veya bu yolda vaatte bulunulmasına bir kimseyi **ikna eden kamu görevlisi**, *(İkna suretiyle irtikap.)*

Suç işlenmiş olur.

(3) İkinci fıkrada tanımlanan suçun kişinin **hatasından yararlanarak** işlenmiş olması hâlinde, ceza miktarı artırılır.
(Hatadan yararlanmak suretiyle irtikap.)

Açıklama: *İrtikap suçu, Devletin fonksiyonlarına karşı bireylerin ve kurumların duyması gereken güveni sarsmaktır. Bu durum, kamu görevlisinin görevini kötüye kullanma suçunun özel bir biçimidir.*

5237 SAYILI TÜRK CEZA KANUNUNDA KAMU GÖREVLİLERİNE İLİŞKİN HÜKÜMLER

Denetim görevinin ihmali: (5237/Md.251)

- Zimmet veya irtikâp suçunun işlenmesine kasten göz yuman denetimle yükümlü kamu görevlisi, işlenen suçun müşterek faili olarak sorumlu tutulur.

Rüşvet: (5237/Md.252)

- Rüşvet, bir kamu görevlisinin, görevinin gereklerine aykırı olarak **bir işi yapması veya yapmaması** için kişiyle vardığı anlaşma çerçevesinde bir **yarar sağlamasıdır**.

- Kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları, kamu kurum veya kuruluşlarının ya da kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarının iştirakiyle kurulmuş şirketler, bunların bünyesinde faaliyet icra eden vakıflar, kamu yararına çalışan dernekler, kooperatifler ya da halka açık anonim şirketlerle hukukî ilişki tesisinde veya tesis edilmiş hukukî ilişkinin devamı sürecinde, bu tüzel kişiler adına hareket eden kişilere görevinin gereklerine aykırı olarak yarar sağlanması hâlinde de uygulanır.

- **Yabancı bir ülkede seçilmiş veya atanmış olan, yasama veya idarî veya adlî bir görevi yürüten kamu kurum veya kuruluşlarının memur veya görevlilerine veya aynı ülkede uluslararası nitelikte görevleri yerine getirenlere, uluslararası ticarî işlemler nedeniyle, bir işin yapılması veya yapılmaması veya haksız bir yararın elde edilmesi veya muhafazası amacıyla, doğrudan veya dolaylı olarak yarar teklif veya vaat edilmesi veya verilmesi de rüşvet sayılır.**

5237 SAYILI TÜRK CEZA KANUNUNDA KAMU GÖREVLİLERİNE İLİŞKİN HÜKÜMLER

Rüşvet suçuna dair açıklamalar:

- Rüşvet suçunun oluşabilmesi için, kamu görevlisinin elde ettiği menfaatin belli bir amaca yönelik olması gerekir.
- Rüşvet suçu, menfaatin kamu görevlisi tarafından temin edildiği anda veya anlaşma sağlandığı anda tamamlanmış olur.
- Rüşvet suçu, bir karşılaşma suçudur; bu nedenle, çok failli bir suçtur. Bir tarafta, rüşvet veren; diğer tarafta ise rüşvet alan kamu görevlisi yer almaktadır. Rüşvet veren ve alan, aynı amacın gerçekleşmesini hedeflemektedirler. Bu itibarla, veren ve alan açısından rüşvet suçu tek bir suçtur.
- Rüşvet suçunun oluşabilmesi için, amaçlanan şeyin kamu görevlisinin görevine giren bir iş olması gerekir. Kamu görevlisinin görevine girmeyen bir işin yapılması amacıyla menfaat temini hâlinde, rüşvet suçu oluşmaz.

5237 SAYILI TÜRK CEZA KANUNUNDA KAMU GÖREVLİLERİNE İLİŞKİN HÜKÜMLER

Yetkili olmadığı bir iş için yarar sağlama (5237/Md.255)

Görevine girmeyen ve yetkili olmadığı bir işi yapabileceği veya yaptırabileceği kanaatini uyandırarak yarar sağlayan kamu görevlisi suç işlemiş sayılır.

Zor kullanma yetkisine ilişkin sınırın aşılması (5237/Md.256)

Zor kullanma yetkisine sahip kamu görevlisinin, görevini yaptığı sırada, kişilere karşı görevinin gerektirdiği ölçünün dışında kuvvet kullanması hâlinde, kasten yaralama suçuna ilişkin hükümler uygulanır.

5237 SAYILI TÜRK CEZA KANUNUNDA KAMU GÖREVLİLERİNE İLİŞKİN HÜKÜMLER

Görevi kötüye kullanma: (5237/Md.257)

(1) Kanunda ayrıca suç olarak tanımlanan hâller dışında, **görevinin gereklerine aykırı hareket etmek suretiyle**, kişilerin mağduriyetine veya kamunun zararına neden olan ya da kişilere haksız bir kazanç sağlayan kamu görevlisi,

(2) Kanunda ayrıca suç olarak tanımlanan hâller dışında, görevinin gereklerini yapmakta **ihmal veya gecikme göstererek**, kişilerin mağduriyetine veya kamunun zararına neden olan ya da kişilere haksız bir kazanç sağlayan kamu görevlisi,

(3) İrtikâp suçunu oluşturmadığı takdirde, **görevinin gereklerine uygun davranması için veya bu nedenle kişilerden kendisine veya bir başkasına çıkar sağlayan kamu görevlisi**,

Görevi kötüye kullanma suçu işlemiş olur.

5237 SAYILI TÜRK CEZA KANUNUNDA KAMU GÖREVLİLERİNE İLİŞKİN HÜKÜMLER

GÖREVİ KÖTÜYE KULLANMA SUÇUNUN OLUŞABİLMESİ İÇİN

- a) Gerçekleştirilen fiilin, kamu görevlisinin görevi alanına girmesi,
- b) Görevin gereklerine aykırı davranışın belli koşulları taşıması,
- c) Kamu görevinin gereklerine aykırı davranışın, kişilerin mağduriyetini sonuçlamış olması veya kamunun ekonomik bakımdan zararına neden olması ya da kişilere haksız bir kazanç sağlamış olması,
- ç) Haklı olan işin görülmesinden sonra kişilerden yarar sağlanması,
- d) Görevin gereklerine aykırı davranış dolayısıyla, kamu açısından bir zarar meydana gelmesi,
- e) Görevin gereklerine aykırı davranmak suretiyle kişilere haksız bir kazanç sağlanması,
- f) Görevin gereklerine aykırı davranışın icrai veya ihmali davranış olması,
- g) Kamu görevlisinin, görevinin gereklerine uygun davranması için veya bu nedenle kişilerden kendisine veya bir başkasına çıkar sağlaması,

5237 SAYILI TÜRK CEZA KANUNUNDA KAMU GÖREVLİLERİNE İLİŞKİN HÜKÜMLER

Göreve ilişkin sırrın açıklanması: (5237/Md.258)

(1) Görevi nedeniyle kendisine verilen veya aynı nedenle bilgi edindiği ve gizli kalması gereken belgeleri, kararları ve emirleri ve diğer tebligatı açıklayan veya yayınlayan veya ne suretle olursa olsun başkalarının bilgi edinmesini kolaylaştıran kamu görevlisi, bu suçu işlemiş olur.

(2) Kamu görevlisi sıfatı sona erdikten sonra, birinci fıkrada yazılı fiilleri işleyen kimseye de aynı ceza verilir.

Kamu görevlisinin ticareti: (5237/Md.259)

(1) Yürüttüğü görevin sağladığı nüfuzdan yararlanarak, bir başkasına mal veya hizmet satmaya çalışan kamu görevlisi, bu suçu işlemiş olur.

5237 SAYILI TÜRK CEZA KANUNUNDA KAMU GÖREVLİLERİNE İLİŞKİN HÜKÜMLER

Kamu görevinin terki veya yapılmaması: (5237/Md.260)

(1) Hukuka aykırı olarak ve toplu biçimde, görevlerini terk eden, görevlerine gelmeyen, görevlerini geçici de olsa kısmen veya tamamen yapmayan veya yavaşlatan kamu görevlileri bu suç işlemiş olur.

(2) Kamu görevlilerininin meslekî ve sosyal hakları ile ilgili olarak, hizmeti aksatmayacak biçimde, geçici ve kısa süreli iş bırakmaları veya yavaşlatmaları hâlinde, verilecek cezada indirim yapılabileceği gibi, ceza da verilmeyebilir.

5237 SAYILI TÜRK CEZA KANUNUNDA KAMU GÖREVLİLERİNE İLİŞKİN HÜKÜMLER

Kişilerin malları üzerinde usulsüz tasarruf : (5237/Md.261)

(1) İlgili kanunlarda belirlenen koşullara aykırı olduğunu bilerek, kişilerin taşınır veya taşınmaz malları üzerinde, karşılık ödenmek suretiyle de olsa, zorla tasarrufta bulunulması suç olarak tanımlanmaktadır.

Kamu görevine ait araç ve gereçleri suçta kullanma: (5237/Md.266)

(1) Kamu görevlisinin görevi gereği olarak elinde bulundurduğu araç ve gereçleri bir suçun işlenmesi sırasında kullanması, ilgili suç açısından daha ağır cezayı gerektiren bir nitelikli unsur olarak kabul edilmiştir. Ancak, bunun için, kanunda kamu görevlisi sıfatının ilgili suçun bir unsuru olarak öngörülmemiş olması gerekir..